

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

190730

การเติบโตของตลาดส่งออกและสินค้าส่งออกของประเทศไทย

ทวิช ทวิช เฟ่ง

วิชาพาณิชยศาสตร์สอนต่อมหาวิทาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต

ปีการศึกษา 2554

600255835

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

190730

การเติบโตของตลาดส่งออกและสินค้าส่งออกของประเทศไทย

หยิง หยิง เฟิง

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

GROWTH IN THAILAND'S EXPORT MARKETS AND
EXPORT COMMODITIES

YINGYING FENG

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ECONOMICS

2011

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การเติบโตของตลาดส่งออกและสินค้าส่งออกของประเทศไทย

ชื่อผู้เขียน นางสาวหยิง หยิง เฟง

สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. เกษร หอมขจร ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. ถวิล นิลใบ

รองศาสตราจารย์จิตรา ตูวิชรานนท์

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุพิพิช)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

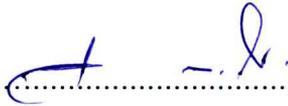
.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุนีย์ บุญวิทย์)

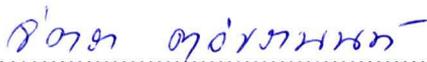
.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เกษร หอมขจร)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ถวิล นิลใบ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์จิตรา ตูวิชรานนท์)

.....กรรมการ

(ดร. ศรุต วิทยารุ่งเรืองศรี)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การเติบโตของตลาดส่งออกและสินค้าส่งออกของประเทศไทย

ชื่อผู้เขียน นางสาวหยิง หยิง เฟิง

ชื่อปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา 2554

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร. เกษร หอมขจร ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ถวิล นิลใบ
3. รองศาสตราจารย์จิตรา ตูวิชรานนท์

190730

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการเติบโตของตลาดส่งออกที่ใหญ่ที่สุด 15 ลำดับแรกของประเทศไทย และศึกษาการเติบโตของสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าส่งออก สูงสุด 10 อันดับแรกของประเทศไทย และสินค้าส่งออกที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทย อีก 5 ชนิด ทำการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2543 และปี พ.ศ. 2553 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ “Shift-Share Analysis (SSA)” เพื่อตรวจสอบผลการขยายตัวสุทธิของตลาดและสินค้า แต่ละชนิด ผลการศึกษามีดังนี้

การศึกษาดำเนินงานของตลาดส่งออกของประเทศไทยจำนวน 15 ประเทศ พบว่า ประเทศที่มีการขยายตัวสุทธิเป็นบวกมีจำนวน 9 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐ- ประชาชนจีน ฮองกงจีน ออสเตรเลีย สวิตเซอร์แลนด์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย อินเดีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม และประเทศที่มีการขยายตัวสุทธิเป็นลบมีจำนวน 6 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ เนเธอร์แลนด์ ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร และเกาหลีใต้ ประเทศที่มีการขยายตัวสุทธิเป็นบวกส่วนใหญ่เป็นประเทศในแถบทวีปเอเชีย สวิตเซอร์แลนด์เป็นประเทศเดียวในทวีปยุโรปที่มีการขยายตัวสุทธิเป็นบวก ประเทศ- สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นตลาดส่งออกที่มีการขยายตัวสุทธิเพิ่มสูงสุด รองลงมา คือ ออสเตรเลีย ฮองกงจีน และกลุ่มประเทศอาเซียน ยกเว้นสิงคโปร์ สำหรับประเทศที่

ขยายตัวสุทธิเป็นลบ ส่วนใหญ่เป็นประเทศที่เคยเป็นตลาดส่งออกหลักของประเทศไทย โดยสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดที่มีการหดตัวมากที่สุด รองลงมา คือ ประเทศสิงคโปร์ และ เนเธอร์แลนด์

ผลการศึกษาคำเนินงานของสินค้าส่งออกของประเทศไทย พบว่า สำหรับสินค้าที่มีการขยายตัวสุทธิเพิ่มขึ้นมี 11 ชนิด ได้แก่ ยางพารา ข้าว ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง น้ำตาลทราย ผลไม้กระป๋องและแปรรูป รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ อัญมณีและเครื่องประดับ ผลิตภัณฑ์ยาง เม็ดพลาสติก เคมีภัณฑ์ และน้ำมันสำเร็จรูป โดยอัญมณีและเครื่องประดับ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ยางพารา และผลิตภัณฑ์ยาง มีการขยายตัวในลำดับที่สูง สินค้าที่มีการขยายตัวสุทธิลดลงมี 4 ชนิด ได้แก่ กุ้งสดแช่เย็น-แช่แข็ง อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ และแผงวงจรไฟฟ้า โดยกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง และอาหารทะเลกระป๋องและแปรรูปลดลงเกือบทุกตลาด ส่วนเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ และแผงวงจรไฟฟ้า ลดลงในตลาดพัฒนาแล้ว ส่วนในตลาดเอเชียยังคงมีการขยายตัว

In analyzing fifteen Thai export markets, the researcher found that performance exhibited positive net shifts for nine markets. These nine markets were the People's Republic of China (PRC), the Hong Kong Special Administrative Region of the PRC (Hong Kong), the Commonwealth of Australia, the Swiss Confederation (Switzerland), the Federation of Malaysia (Malaysia), the Republic of Indonesia (Indonesia), the Republic of India (India), the Republic of the Philippines (Philippines), and the Socialist Republic of Vietnam (Vietnam). However, six other markets exhibited negative net shifts. These six markets were the United States of America (USA), the Republic of Singapore (Singapore), the Kingdom of the Netherlands (Netherlands), Japan, the United Kingdom (UK), and the Republic of Korea (South Korea).

The markets displaying positive net shifts were mostly Asian markets with Switzerland being the only European market to exhibit a positive net shift. The PRC export market was the market showing the highest positive net shift. Next, in descending order, were the Australian, Hong Kong, and the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) markets with the single exception of Singapore.

The markets exhibiting negative net shifts were mostly those markets which were major export markets for Thailand. The USA market was the most contracted market. Next, in descending order, were the markets of Singapore and the Netherlands.

In studying the performance of Thai export commodities; the researcher determined that eleven commodities exhibited increased net shifts. Jewelry and ornaments, automobiles and automobile accessories, and rubber and rubber products exhibited a high level of shift. However, four commodities displayed reduced net shifts, *viz.*, frozen and refrigerated fresh shrimp, canned and processed seafood, computers, computer equipment, computer parts, and electric circuit boards. In almost all markets, there was a decreased net shift for frozen and refrigerated fresh shrimp and canned and processed seafood. Additionally, computers, computer equipment, computer parts, and electric circuit boards evinced a decreased net shift in the developed markets. However, there was a net shift expansion in Asian markets.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. เกษร หอมขจร ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. ถวิล นิลใบ และรองศาสตราจารย์จิตรา ตูวิชรานนท์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ คุณปู่ คุณย่า และครอบครัวที่ห่วงใยและให้กำลังใจตั้งแต่เริ่มศึกษาจนกระทั่งวิทยานิพนธ์สำเร็จ

ขอขอบคุณ คุณมารศรี โสภภาพ คุณหลงหลง คุณหยิ่งจี ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจเป็นอย่างดี ตลอดจนเพื่อน ๆ พี่ ๆ รวมไปถึงเจ้าหน้าที่โครงการเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สำหรับผู้บริหารรุ่นใหม่ ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ให้เสร็จสมบูรณ์

หยิง หยิง เฟง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(5)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญตาราง	(12)
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา.....	4
วิธีการศึกษา	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
2 ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ.....	10
วิธีการวิเคราะห์ Shift-Share Analysis (SSA)	14
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	19
3 การค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย.....	30
ภาพรวมการส่งออกของประเทศไทย	30
โครงสร้างสินค้าส่งออกของประเทศไทย.....	33
โครงสร้างตลาดสินค้าส่งออก	41
โครงสร้างการนำเข้าของประเทศไทย	47
ดุลการค้า.....	53
4 วิธีการศึกษาและผลการศึกษา.....	56
ตัวแบบ Shift-Share Analysis.....	56

บทที่	หน้า
ผลการดำเนินงานของสินค้าส่งออกของประเทศไทย	80
5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	90
ผลการดำเนินงานของตลาดส่งออกของประเทศไทย.....	90
ผลการดำเนินงานการส่งออกสินค้าส่งออกของประเทศไทย.....	93
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	97
บรรณานุกรม.....	101
ประวัติผู้เขียน	106

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า	
1	มูลค่าการส่งออก GDP และสัดส่วนมูลค่าการส่งออกต่อ GDP ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2533 ปี พ.ศ. 2543 และปี พ.ศ. 2553.....	1
2	ตลาดส่งออกของประเทศไทย 10 อันดับแรก ปี พ.ศ. 2543-2553.....	2
3	มูลค่าสินค้าส่งออก อัตราการขยายตัว และสัดส่วนต่อ GDP ปี พ.ศ. 2535-2553.....	32
4	โครงสร้างสินค้าออกต่อสัดส่วนการส่งออกรวมในประเทศปี พ.ศ. 2535-2553.....	34
5	สัดส่วนและอัตราการขยายตัวของสินค้าส่งออกที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2542-2545.....	36
6	สัดส่วนและอัตราการขยายตัวของสินค้าส่งออกที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2546-2549.....	38
7	สัดส่วนและอัตราการขยายตัวของสินค้าส่งออกที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2550-2553.....	40
8	สัดส่วนมูลค่าการส่งออกของไทย แบ่งตามภูมิภาคที่สำคัญของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2535-2553.....	41
9	สัดส่วนและอัตราการขยายตัวของตลาดส่งออก 15 อันดับแรกของไทยในปี พ.ศ. 2542-2545.....	43
10	สัดส่วนและอัตราการขยายตัวของตลาดส่งออก 15 อันดับแรกของไทยในปี พ.ศ. 2546-2549.....	44
11	สัดส่วนและอัตราการขยายตัวของตลาดส่งออก 15 อันดับแรกของไทย (ทุกสินค้า) ในปี พ.ศ. 2550-2553.....	45
12	สัดส่วนของโครงสร้างสินค้าเข้าของไทย ปี พ.ศ. 2535-2553.....	48
13	อัตราการขยายตัวของโครงสร้างสินค้าเข้าของไทย ปี พ.ศ. 2535-2553.....	50

14	สัดส่วนมูลค่าแหล่งนำเข้าสำคัญ 10 อันดับแรกของไทยรายประเทศในปี พ.ศ. 2542-2553	52
15	สัดส่วนมูลค่าการนำเข้าของไทยแบ่งตามภูมิภาคที่สำคัญของประเทศคู่ค้าในปี พ.ศ. 2535-2553	53
16	มูลค่าการค้า มูลค่าส่งออก มูลค่านำเข้า และดุลการค้าของประเทศไทยปี พ.ศ. 2535-2553	54
17	ส่วนเพิ่มสุทธิและขนาดส่วนเพิ่มของตลาดช่วงปี พ.ศ. 2543 และปี พ.ศ. 2553.....	59
18	ส่วนเพิ่มสุทธิและองค์ประกอบของสินค้าและตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน	59
19	ส่วนเพิ่มสุทธิและองค์ประกอบของสินค้าและตลาดออสเตรเลีย	62
20	ส่วนเพิ่มสุทธิและองค์ประกอบของสินค้าและตลาดฮ่องกงจีน	63
21	ส่วนเพิ่มสุทธิและองค์ประกอบของสินค้าและตลาดสวิตเซอร์แลนด์	65
22	ส่วนเพิ่มสุทธิและองค์ประกอบของสินค้าและตลาดมาเลเซีย	66
23	ส่วนเพิ่มสุทธิและองค์ประกอบของสินค้าและตลาดอินโดนีเซีย	68
24	ส่วนเพิ่มสุทธิและองค์ประกอบของสินค้าและตลาดอินเดีย	69
25	ส่วนเพิ่มสุทธิและองค์ประกอบของสินค้าและตลาดฟิลิปปินส์.....	70
26	ส่วนเพิ่มสุทธิและองค์ประกอบของสินค้าและตลาดเวียดนาม	72
27	ส่วนเพิ่มสุทธิและองค์ประกอบของสินค้าและตลาดสหรัฐฯ	73
28	ส่วนเพิ่มสุทธิและองค์ประกอบของสินค้าและตลาดสิงคโปร์.....	74
29	ส่วนเพิ่มสุทธิและองค์ประกอบของสินค้าและตลาดเนเธอร์แลนด์	76
30	ส่วนเพิ่มสุทธิและองค์ประกอบของสินค้าและตลาดญี่ปุ่น	77
31	ส่วนเพิ่มสุทธิและองค์ประกอบของสินค้าและตลาดสหราชอาณาจักร	78
32	ส่วนเพิ่มสุทธิและองค์ประกอบของสินค้าและตลาดเกาหลีใต้.....	79
33	ส่วนเพิ่มสุทธิของสินค้าส่งออกในตลาดที่มีส่วนเพิ่มสุทธิเป็นบวก	81

ตาราง

หน้า

34	ส่วนเพิ่มสุทธิของสินค้าในตลาดที่มีส่วนเพิ่มสุทธิเป็นลบ	83
----	--	----